



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 5 Mart 2012
Sayı: 2433

4935

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Orman ve Su İşleri Bakanı Sn. Prof. Dr. Veysel EROĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 05.03.2012

Op. Dr. Arif BULUT

ANTALYA MİLLETVEKİLİ

Antalya İli Kumluca ilçesi Alakır vadisi, kuzey güney doğrultusunda yaklaşık 60km uzunluğunda Bey Dağlarından çıkan kaynak sularının beslediği sayısız bitki ve hayvan çeşitliliğine, antik yerleşimlere, eski su değirmenlerine ev sahipliği yapan ve vadinin can damarı Alakır nehrinin döküldüğü Kumluca ovasında yapılan seracılıkla da Türkiye sebzeciliğinin büyük bir bölümünün üretildiği, Anadolu coğrafyamızın nadide doğal ve kültürel zenginliğe sahip bölgelerden biridir. Beydağlarının arkasındaki karasal iklimle, Akdeniz iklimine bir koridor görevi yaparken, deniz seviyesinden 3000 metreye kadar oluşan çok farklı mikro iklim kuşakları yüzünden bitki ve hayvan çeşitliliği çok zengindir. Bu zenginliği besleyen yegâne yaşam kaynağı ise vadinin üst kotlarında Bey Dağlarından fışkırarak kaynayan ve şelaleler oluşturarak vadiye akan 'Karaağaç' kaynaklarıdır. Planlanan 'nehir tipi' HES projelerinde, vadideki işte bu tüm canlıların ortak yaşam kaynakları borulara alınarak aynı kanı vücutundan çekilmiş bir beden gibi kaçınılmaz kaderine bilinçsizce terk edilmek istenmektedir. Aynı zamanda bilindiği üzere Akdeniz iklimi yazları sıcak ve kurak kışları ılık ve yağışlı olup zaten her geçen gün azalmakta olan bu su kaynaklarının 'elektrik üretmek' için yeterli olmayacağı şimdiden öngörülebilir ki zaten hali hazırda vadi tabanında 80li yıllarda taşkın önleme ve sulama amaçlı yapılmış olan bir 'rezervuarlı baraj' günümüzde yapıya eklenen tribünlerle elektrik üretme kabiliyetine kavuşmuştur. Alakır nehri aynı zamanda neredeyse tüm Kumluca ilçesinin içme suyunu da karşılamaktadır. Yani bu vadiden içme suyu, seralara sulama suyu ve elektrik üretimi gibi hâlihazırda birçok yönden ülke ve insanlık menfaatleri doğrultusunda faydalanılmaktadır. Ancak birde tüm bunların üzerine 1200 metredeki ilk kaynaklarından en alt kota kadar birbirini ardına sıralanmak istenilen 6 adet daha nehir tipi HES lerle, artık vadi tabanında hiç su akmayacak ve bu suya bağımlı tüm canlıların telef olması ve yörede bu suya bağlı tarım ve hayvancılık yapan tüm yöre halkının göç etmek zorunda kalarak, var ettikleri Anadolu kültürünün de onlarla birlikte yok olmasına yol açacaktır.

Bu bilgiler neticesinde;

1. Anadolu'nun tüm akarsuları üzerinde kaynağından denize kadar hes planlayıp, bütün suları borulara, kanallara, tünellere alınmasının sulak alanlara, doğa alanlarına, biyolojik çeşitliliğe etkilerini bir bilim adamı olarak, bir siyasetçi olarak nasıl açıklıyorsunuz?

2. AB de iki ülkede 10 MW ve altı, diğer ülkelerde 5 MW altı kurulu güçteki hesler yenilenebilir enerji sayılırken, ülkemizde 2005 yılına kadar 25 MW ve altı, 2005 yılında yapılan değişikle 50 MW ve altı, 2011 yılında yapılan değişiklikle kurulu gücüne bakılmaksızın tüm nehir ve kanal tipi Heslerle, rezervuar alanı 15 km²'nin altındaki hidroelektrik santrallerini yenilenebilir enerji sayılmasının bilimsel bir açıklaması var mıdır?
3. A) Yenilenebilir enerji tesislerinin tümü için "YEK" belgesi verilmekte midir?
- B) YEK belgesi alan firmalar uluslararası piyasalarda karbon kredisi temin etmekte midir?
- C) Uluslararası piyasalarda ve Türkiye'de MW başına ortalama kaç EURO üzerinden karbon kredisi alınıp satılmaktadır?
- D) Türkiye'de kanal, boru ya da tünel tipi heslerde kurulu güç sınırının kaldırılmasının sebebi hes firmalarına karbon borsası üzerinden kredi temin etmek midir?
- E) Hemen her vadiye birden fazla, Örneğin İkizdere'ye 26 adet, Solaklı Vadisine 36 adet, Fındıklı Vadilerine 19 adet, Senoz Vadisine 15 adet Hes planlanması sonucu bu vadilerde yaşayan halkın, biyolojik çeşitliliğin minimum düzeyde etkileneceğini iddia etmek bilimsel bir yaklaşım mıdır?
- F) İptal edilen hes projeleri hangi gerekçelerle iptal edilmektedir?
- G) İptal kararlarını veren mahkemelerin gerekçeleri ile sivil toplum örgütlerinin gerekçeleri arasında paralellik var mıdır?
- H) Heslere karşı çıkanları vatan hainliği ile suçlamakta olduğunuzdan mahkemeler vatan hainliği içinde olabilir mi?
- I) İptal edilen hes projeleri geçmişte bakanı olduğunuz Çevre ve Orman Bakanlığı'nın idari işlemleri olduğuna göre acaba idare olarak bakanlığınızın hatta kişisel olarak tarafınızın dava konusu edilen işlemlerinde görev ihmaliniz olabilir mi?
- J) Çevre ve doğayı korumak "çevre hakkı"nın korunmasını sağlamak için mevcut yasal mevzuat sizce yeterli midir?
4. Yeterli ise AB uyum sürecinde iç hukuka aktarılacak çevre hukuku temelindeki mevzuatlar gereksiz midir?
5. Yıllık Ortalama Debinin %10 kadarı can suyu olarak dere yatağına bırakılsa akarsuyun, akarsuyun barındırdığı ekosistemin ve yatağının özellikleri dikkate alındığında ekosistem zarar görmeden varlığını devam ettirebilir mi?
6. Su ürünleri yasasının 22.maddesi dikkate alınarak projede balık geçidi yapılması zorunluluğu olduğuna göre projede balık geçidi var mıdır?

7. Balık Merdiveni Ya da Geçidi olarak adlandırılan yapının ÇED Raporunda çevresel etkiler değerlendirilmiş midir?
8. Balık geçitleri işlevsel midir? Ülkemizde balık geçitlerinin işlevselliği ile ilgili bir çalışma var mıdır? Dünya da bu konuda yapılan çalışmaların sonuçları nedir?
9. Projenin dere yamaçlarında devam edecek proje üniteleri nedeni ile dere yatağına her hangi bir zarar verilip verilmeyeceği, yapılacak kazı, hafriyat ve depolama alanları bakımından yatağa ek kirlilik yükleyecek midir?
10. Ormanlık alanda yapılan çalışmaların orman ekosistemine vereceği zararlar nelerdir?
11. Orman ekosisteminin habitatta yeri nedir?
12. Yaban hayatı alanı olan alanda orman ekosisteminin ekosistem zincirindeki yeri nedir?
13. Çalışmaların, Yaban hayatın suya erişiminde, yaşam alanında dolaşmasına etkisi olacak mıdır? Yaban hayatının daha uygun vadilere göçü iddiası doğru olabilir mi? Diğer çevre vadilerde hesler var mıdır?
14. Orman Ekosistemi su ekosistemi açısından ne anlama gelmektedir?
15. Alanın edemizim açısından değerlendirmesi nasıldır, proje nedeni ile edemizim açısından çevresel etkiler neler olacaktır?
16. Yamaçlarda ve orman ekosistemi içinde yapılacak çalışmalar su kalitesine etkili olacak mıdır?
17. Kesim yapılacağı bildirilen ağaç miktarı hakkında ÇED Raporunda da bilgi bulunmakta mıdır?
18. Tüm proje kapsamına göre yapılacak çalışmaların karasal ekosisteme etkileri nelerdir?
19. Proje kapsamındaki çalışmalar yaban hayatı nasıl etkileyecektir?
20. Projenin mikro klimada göstereceği etkisinin ekosisteme etkileri nasıl olacaktır?
21. Uluslar arası sözleşmeler ve metinler bakımından;
 - a) Projenin özellikleri dikkate alındığında Avrupa Peyzaj Sözleşmesindeki tanımı ile Yörenin Peyzaj değerine olası etkiler neler olacaktır?
 - b) Gündem 21 kapsamında değerlendirildiğinde alandaki karar alma sürecine halkın etkin katılımı mümkün olmuş mudur?
 - c) Kuşların Korunmasına ilişkin Uluslararası Sözleşme, 1956;
 - d) Akdeniz'in kirlenmeye karşı Korunması hakkındaki Sözleşme, 1980;
 - e) Dünya kültürel ve Doğal Mirasının korunmasına Dair Antlaşma (1983 de kabul edilmiştir.)
 - f) Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarının Korunması Sözleşmesi (Bern) (1984 de kabul edilmiştir.)

- g) Akdeniz'de Özel koruma Alanları Protokolü / Cenova Protokolü (1986 da kabul edilmiştir.)
- h) Avrupa Ormanlarının Korunması Bakanlar konferansı (Strasburg Toplantısı) 1991;
- i) Çevre ve Gelişim için Rio Deklarasyonu (1992 de imzalanmıştır.)
- j) Helsinki Süreci (Avrupa Ormanlarının korunması ikinci Bakanlar konferansı) 1991;
- k) Su kuşları Yaşama Ortamı Olan, Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların korunması/Ramsar Sözleşmesi (1994 de kabul edilmiştir.)
- l) Yok Olma Tehlikesi Altındaki Bitki ve Hayvan Türlerinin Uluslararası Ticaretine ilişkin Sözleşme / CITES (1996 da kabul edilmiştir.)
- m) Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (4177 sayılı Yasa ile 1996 da kabul edilmiştir.)
- n) Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi anlamında;
- o) Aarhus Sözleşmesi kapsamında (Her ne kadar Türkiye taraf değilse de)Sayılan her bir sözleşme açısından halkın iradesi yönü ile ve planlanan projenin çevresel etkileri yönü ile her hangi bir değerlendirme yapılmış mıdır? Uluslararası Sözleşmeler kabul edildiklerinde "Kanun hükmünde" sayıldıklarına göre, Uluslararası Sözleşme hükümleri dikkate alınarak bu sözleşmeler gereğince de ÇED sürecinde değerlendirme hangi değerlendirmeler yapılmıştır, yapılan değerlendirmeler yeterli midir?

- 22. Anayasanın 1-5-6-7-10-15-17-23-43-44-45-56-63-166-169 madde buyrukları dikkate alındığında dikkate alınmış mıdır? Alınmakta mıdır?
- 23. Vadiye dair sosyal maliyet analizi Proje tanıtım Dosyasında yapılmış mıdır?
- 24. Vadinin hemen tamamen hidrolojik enerjiye ayrılması vadinin ekolojik değerini etkilemekte midir?
- 25. Vadide yaşayan insanların hidroelektrik santraller nedeni ile uzun vadeli kayıplarını hesaplamak mümkün müdür?
- 26. Vadinin turizm potansiyeli, uzun devreli gelişim planı var mıdır? Alanın Arıcılık-kampçılık-turizm açısından önemi nedir?
- 27. Enerji Nakil hatları söz konusu projenin entegre bir tesisi olarak kabul edilebilir mi? Edilebilirse Çed Yönetmeliğinin 25.maddesi kapsamında Enerji Nakil hatlarına dair Proje Tanıtım Dosyasında bir değerlendirme yapılmış mıdır?
- 28. Vadi söz konusu proje sonrasında /eklenecek diğer projeler de dikkate alındığında ekolojik değerinden, ne kaybedecektir?

29. Proje Tanıtım Dosyasında çevreye verilecek zararları minimuma indirmek için bildirilen, taahhüt edilen önlemler var mıdır? Varsa söz konusu tedbirler %100 uygulanabilir tedbirler midir?
30. ÇED yönetmeliğinin 15. Maddesinde belirtilen projelerin yönetmelik eki 4 sayılı listede yer alan kriterlere tabi tutulması gerekirken bunun yapılmadığı, 16 ve 17. nci maddelerinin uygulanmayarak ek 4 sayılı listedeki kriterler gözetilmeden Antalya İl Çevre ve Orman Müdürlüğü bu proje için "ÇED Gerekli Değildir" raporunu neden vermiştir?
31. Hukuka aykırı olduğu açıkça belli olmasına rağmen ve çevresel etkilerinin çok fazla olacağı bilinmesine rağmen ÇED raporu hazırlanmamasının izah edilebilir bir mantığı bulunmakta mıdır?
32. ALAKIR birinci derece sit alanı ilan edildiği halde bilirkişi raporunda da belirtildiği üzere projeyi bir bütün olarak ele almayıp tek tek ele almaktaki amacınız daha sonra ÇED raporu almaya gerek kalmamasını sağlamak için midir?
33. Alakır vadisinin sulak alan niteliğinde olduğu bilindiği halde proje inşaatı ile regülatörün mansap yönünün kurumuş sazlık bir alana dönüşeceği ve can suyu olarak dere yatağına bırakılacak olan 210 lt./sn. suyun ne balık yaşamı ne de sulak alan eko sistemi için yeterli olmayacağı neden hesaplanamamıştır?
34. ÇED yönetmeliğinin 25. nci maddesine aykırı olarak iletim hakkı ile ilgili bir bilgi verilmediği neden göz ardı edilmiştir?
35. 8 adet HES' in bir bütün olarak değerlendirilmeyip tek santral gibi gösterilmesindeki amaç ve bununla beraber 15 km' lik uzun enerji iletim tesisinin vadiye inşa edilecek olması ÇED yönetmeliğine aykırı olmasına rağmen ve ÇED formatında yer alması gereken tüm kriterlerin uygulanmamasının gerekçeleri nelerdir?
36. 1992 yılında ALAKIR birinci derece sit alanı ilan edildiği ve her tür çalışmaların doğal hayatı yok edeceğini bildiğiniz halde burada eksik ve yanlış belgelerle inşaatı devam ettirmelerine hangi sebeplerle izin vermektediresiniz?
37. ALAKIR Proje Tanıtım Dosyasında (PTD) kum-çakıl ve beton tesisinden bahsedilmemektedir. Proje sahibi firma inşaat sırasında kum-çakıl ve beton ihtiyacını nasıl ve nereden karşılayacak? Proje Tanıtım Dosyasında bununla ilgili maliyetin çok artacağı bilindiği halde neden göz ardı edilerek bununla ilgili bir madde koyulmamıştır?
38. Projede metrekaresindeki bitki yoğunluğunun korunması için hiçbir çalışma yapılmamasını nasıl karşılıyorsunuz?
39. Yükleme havuzundan çıkacak olan 25000 metreküp hafriyatın nerede ve nasıl bertaraf edilmesi gerektiğine değinilmemesini nasıl karşılıyorsunuz?
40. Proje alanının 1. derece sit alanı iken ve projede bu kadar çok eksiklikler varken bakanlığınız bu projeye onay vermekle neyi amaçlamaktadır?
41. Tüm bu soru ve açıklamalardan sonra ALAKIR 1. Derece sit alanında yapılan ve de mahkeme tarafından da durdurulan bu projeyi iptal etmeyi düşünüyor musunuz?